

Αποστολή της ΕΚΨ Π. Σακελλαρόπουλος στην Εύβοια

“Παντού βουρκωμένα μάτια”...

Η Πρόεδρος Αθηνά Φραγκούλη, και η συντονίστρια Προγράμματος Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης, Ιωάννη Καλλία, αφηγούνται στην Εν Δελφοίς το οδοιπορικό αρωγής στις πυρόπληκτες περιοχές της Εύβοιας.

Η Εταιρεία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος αποτέλεσε έναν από τους πρώτους φορείς που έσπευσε από την αρχή της καταστροφής να παράσχει την αρωγή της στο δοκιμαζόμενο πληθυσμό της πυρόπληκτης Βόρειας Εύβοιας.

Η Εν Δελφοίς, με στόχο να μεταφέρει με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ενάργεια και με τη μικρότερη εφικτή διαμεσολάβηση την ψυχολογική κατάσταση των κατοίκων, φιλοξενεί σήμερα την Πρόεδρο της εταιρείας, Αθηνά Φραγκούλη, και τη συντονίστρια του Προγράμματος Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης και κατ' οίκον βοήθειας στον γενικό πληθυσμό ν. Φωκίδας, Ιωάννη Καλλία, οι οποίες αφηγούνται τη βιωμένη εμπειρία επί του πεδίου που έζησαν τις μέρες του ολέθρου στην Εύβοια.

Συνέντευξη στον Ηλία Τσίγκα

■ Πώς προέκυψε η αποστολή αυτή στην Εύβοια;

Ήταν πρωτοβουλία του Υπουργείου Υγείας το κάλεσμα των φορέων ψυχικής υγείας στο οποίο η Ομοσπονδία Φορέων Ψυχικής Υγείας Αργώ ανταποκρίθηκε άμεσα με τον συντονισμό κλιμακίων επαγγελματιών ψυχικής υγείας για παρέμβαση στο πεδίο. Η Εταιρεία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Παναγιώτης Σακελλαρόπουλος (ΕΚΨ Π.Σακελλαρόπουλος) ήταν από τους πρώτους φορείς που βρέθηκαν εκεί την Κυριακή 8/8 μαζί με την ΑΜΚΕ ΙΑΣΙΣ και την ΠΕΨΥΚΚΑ.

Παρεμβάσεις τέτοιου τύπου είναι ενταγμένες στην εργασιακή κουλτούρα και πρακτική της ΕΚΨ Π. Σακελλαρόπουλος. Η μεθοδολογία υπάρχει και καλλιεργήθηκε από το 1981 με την ίδρυση της πρώτης Κινητής Μονάδας Ψυχικής Υγείας στην Φωκίδα και έκτοτε εξελίσσεται. Ο φορέας είναι σε ετοιμότητα και αφουγκραζόμενος τις ανάγκες που προκύπτουν δρα.

Είναι γεγονός ότι η χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχει πληγεί από καταστροφές, πρωτόγνωρες για τα ελληνικά δεδομένα, όπου ανέδειξαν την ανάγκη δημιουργίας ενός πλαισίου όσον αφορά στην ψυχολογική παρέμβαση και στήριξη των πληγέντων, καθώς και του οικείου περιβάλλοντός τους. Το πλαίσιο αυτό μπαίνει από την Ομοσπονδία Φορέων Ψυχικής Υγείας Αργώ, η οποία συντονίζει την παρέμβαση των φορέων ψυχικής υγείας και συμβάλλει σημαντικά στη διασύνδεσή τους και στην καλλιέργεια κοινής μεθοδολογίας.

Παραδείγματα αποτελούν συντονισμένες παρεμβάσεις ψυχοκοινωνικής υποστήριξης του πληθυσμού που οργανώνονται είτε σε φυσικές καταστροφές όπως οι πρόσφατες φωτιές στην Αττική, στην Εύβοια και στην Ηλεία, η φωτιά στο Μάτι, παλιότερα στη Ζαχάρω ή και αν πάμε ακόμα πιο πίσω στο μεγάλο σεισμό της Καλαμάτας το 1986 και της Αθήνας το 1995, είτε σε ζητήματα μεγαλύτερου βεληνεκού όπως η πανδημία του CoViD 19 και το προσφυγικό.

■ Ποιο το περιεχόμενο και το αντικείμενό της;

Η παρέμβαση στην Βόρεια Εύβοια αφορά στην ψυχοκοινωνική υποστήριξη των ανθρώπων που βίωσαν τις καταστροφές στην Εύβοια. Τα κλιμάκια που δρουν στο πεδίο αποτελούνται από ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και άλλες ειδικότητες. Η ΕΚΨ Π. Σακελλαρόπουλος βρίσκεται με κλιμάκιο επαγγελματιών ψυχικής υγείας, όπως ανα-

φέρθηκε και πιο πάνω, από τις πρώτες ημέρες και συνεχίζει την παρουσία της μέχρι και σήμερα.

Την πρώτη εβδομάδα η στόχευση ήταν να βρεθούμε εκεί, δίπλα στους ανθρώπους που επλήγησαν από την φωτιά, να τους ακούσουμε, να εκτιμήσουμε και να καταγράψουμε τις ανάγκες τους, να τους προμηθεύσουμε με κάποια είδη πρώτης ανάγκης. Σε πολλές των περιπτώσεων τα κλιμάκια των επαγγελματιών ψυχικής υγείας ήμασταν οι πρώτοι που έβλεπαν για παροχή βοήθειας.

Την δεύτερη εβδομάδα έγινε μια συντονισμένη προσπάθεια διασύνδεσης με τοπικούς φορείς και τα σχολεία, συνεχίστηκε η παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας αλλά και η προμήθεια ειδών με την μέθοδο «πόρτα – πόρτα». Η συνεργασία με τα σχολεία έφερε και την έναρξη δημιουργικών εργαστηρίων για τα παιδιά, μέσω των οποίων τα παιδιά μπορούν να εκφράσουν τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους με δημιουργικό τρόπο ενώ παράλληλα δημιουργείται και ένα οικείο πλαίσιο για την οικογένεια ώστε να επικοινωνήσει με τον επαγγελματία ψυχικής υγείας.

Επίσης από την πρώτη ημέρα της παρέμβασης ο Δήμος Ιστιαίας – Αιδηψού παραχώρησε στα Λουτρά Αιδηψού τον πολυχώρο «Κύμα», όπου έχει στήσει ένα κέντρο συντονισμού για τα κλιμάκια παροχής ψυχικής υγείας των φορέων της ομοσπονδίας «Αργώ», προκειμένου να γίνονται οι διεπιστημονικές ομάδες και να συντονίζονται οι παρεμβάσεις.

Σε αυτή τη φάση τα κλιμάκια ψυχικής υγείας παρέχουν υπηρεσίες σε 25 χωριά της Βόρειας Εύβοιας και αξίζει να σημειωθεί η συνεργασία και η υποστήριξη από την Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, που είναι υποδειγματική, καθώς και η συνεργασία με τους Δήμους και τις Κοινότητες. Επίσης στην πορεία της παρέμβασης η ομάδα ενισχύθηκε από κλιμάκια της ΠΕΨΑΕΕ, της ΕΠΑΨΥ, της ΕΨΥΚΑ, της ΚΣΔΕΟ Έδρα και της ΕΠΡΟΨΥ.

Η μεθοδολογία που ακολουθείται σε τέτοιες περιπτώσεις είναι αυτή της έρευνας δράσης, επομένως ανά τακτά διαστήματα δράσης επαναξιολογούμε, επαναπροσδιορίζουμε τις ανάγκες και πλαισιώνονται οι παρεμβάσεις εκ νέου.

■ Ποιες συνθήκες αντιμετωπίσατε στις πυρόπληκτες περιοχές; Ποια ήταν η ψυχολογία του κόσμου εκεί;

Όπως αναφέρθηκε, σε πολλές των περιπτώσεων, οι φορείς ψυχικής υγείας ήμασταν οι πρώτοι από φορείς που έβλεπαν οι κάτοικοι της Εύβοιας. Πολλά είναι τα χωριά που δεν είχαν ρεύμα και κάποια δεν έχουν ακόμα, ενώ σημαντικές ελλείψεις υπήρχαν σε νερό, είδη πρώτης ανάγκης και ρουχισμού στις περιπτώσεις απώλειας της οικείας τους. Η πρώτη έγνοια των πολιτών της Εύβοιας είναι να καλύψουν τέτοιου τύπου ανάγκες, να εκφράσουν τον θυμό τους και να διηγηθούν την ιστορία τους, στην οποία ήταν πολλές φορές οι ίδιοι πρωταγωνιστές στην προσπάθεια να σώσουν την περιουσία και τον τόπο τους.

Ο ψυχολογικός αντίκτυπος στα άτομα και στις κοινότητες αναδύεται λίγο πιο μετά και αφορά στην αντιμετώπιση του τραύματος, της απώλειας, της κρίσης. Τέτοιου τύπου φυσικές καταστροφές επιδρούν στις ζωές και στην περιουσία, εξουθενώνοντας τις κοινότητες μέσω μιας αλυσίδας καταστροφικών συνεπειών στην κοινωνική και οικονομική

ανάπτυξη. Παράλληλα όμως αναπτύσσεται η αλληλεγγύη και η αλληλοϋποστήριξη μεταξύ των πολιτών, των θεολογών, των επαγγελματιών και ελπίζουμε και των πολιτικών, ανεξάρτητα από κόμματα.

Διαμορφώνονται διαφορετικές ομάδες, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό των κατοίκων έχασε τη δουλειά του μιας και η γη, ο φυσικός πλούτος, αποτελούσε αντικείμενο της, όντας επί το πλείστον γεωργός, μελισσοκόμος, κτηνοτρόφος. Κάποιοι μπορεί να έχασαν και το σπίτι τους και άλλοι να μην έχασαν τίποτα από τα δυο, αλλά να φέρουν το βίωμα. Κατανοούμε λοιπόν ότι υπάρχουν διαφορετικές ανάγκες μετά την καταστροφή και μπορούν να διευκρινιστούν ανάλογα με το κατά πόσο ο φυσικός αντίκτυπος της καταστροφής είναι άμεσος ή έμμεσος.

■ Ποια είναι τα κύρια προβλήματα που προσπαθήσατε να αντιμετωπίσετε;

Τα κύρια θέματα που προσπαθήσαμε να αντιμετωπίσουμε ήταν το σοκ της καταστροφής, ο θυμός των κατοίκων –για την πυροσβεστική που άργησε, για το αεροπλάνο πυρόσβεσης που δεν ήλθε ή ήρθε μόνο μια φορά– την ώρα που ήταν τα κανάλια– για τα έργα δασοπροστασίας που έπρεπε να γίνουν στο δάσος και δεν είχαν γίνει, για το ότι οι περισσότεροι έμειναν μόνοι τους να σώσουν το χωριό τους. Άλλο συναίσθημα που συναντήσαμε ήταν η αγωνία τους για το μέλλον, για τις δουλειές τους (οι περισσότεροι ζούσαν από το δάσος: ρετινοσουλέκτες, μελισσοκόμοι ή είχαν τις αγροτικές εργασίες ως συμπλήρωμα στο πενιχρό, έτσι κι αλλιώς εισόδημα τους. Ακόμη, αγωνία για τις πλημυρές που θα ακολουθήσουν από το φθινόπωρο. Το δύσκολο ήταν να ανιχνεύσουμε τις ανάγκες τους, απλές καθημερινές για φαγητό, ρούχα, ζωοτροφές κ.α. συνήθως στην αρχή όλοι μας έλεγαν περήφανα ότι δεν χρειαζόμαστε τίποτα και σιγά–σιγά με την κουβέντα εμφανίζονταν οι ανάγκες. Επίσης, οι μπότες είχαν να διαχειριστούν τον δικό τους σοκ, αγωνία και άγχος, καθώς και των παιδιών. Τα παιδιά ανέφεραν ότι έχουν εφιάλτες, ξυπνάν στον ύπνο τους και βλέπουν καμένα. Επίσης, ακόμη και σε περιοχές της Εύβοιας που δεν κάπκιναν, όπως η Αιδηψός οι κάτοικοι ήταν προβληματισμένοι για τις οικονομικές επιπτώσεις της μεγάλης καταστροφής.

■ Πού εστιάζατε εσείς την προσοχή σας;

Ο σκοπός διαχείρισης της ψυχικής υγείας μετά από καταστροφές είναι η παροχή φροντίδας για όλους όσους έχουν επηρεαστεί από την καταστροφή και αυτό είναι που γίνεται. Οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας επιδιώκουν την εστίαση στο εδώ και τώρα προκειμένου να διαχειριστούν αρνητικά συναισθήματα και επιδιώκουν να προάγουν την συνέχεια στην ύπαρξη των ατόμων και των κοινωνιών, ενώ παράλληλα χρησιμοποιούνται στρατηγικές που αποτρέπουν την ανάπτυξη χρόνιων και δυσλειτουργικών προβλημάτων.

Τέτοιου τύπου παρεμβάσεις όπως αυτή στην Βόρεια Εύβοια, απαιτούν συντονισμένη προσπάθεια, κοινή μεθοδολογία και παρέμβαση. Στην συγκεκριμένη περίπτωση το υπηρετεί η πλαισίωση που δίνεται από την Ομοσπονδία Φορέων Ψυχικής Υγείας «Αργώ» η οποία προάγει την αποτελεσματική διασύνδεση και συνεργασία των φορέων ψυχικής υγείας που βρίσκονται στο πεδίο.

Πιο συγκεκριμένα η δράση στο πεδίο έχει να κάνει με:

1. την ψυχολογική στήριξη του πληθυσμού που έχει υποστεί τις συνέπειες της καταστροφής καθώς και την παροχή ανακούφισης και φροντίδας άμεσων και έμμεσων θυμάτων.

2. την διασφάλιση πληροφοριών για τους αφορώμενους που αφορούν σε προμήθεια ειδών πρώτης ανάγκης ή σε διαδικασίες λήψης επιδομάτων, ούτως ώστε να μπου στο δρόμο για να ανακτήσουν τις δυνάμεις τους και τον έλεγχο της ζωής τους.

3. την συστηματική καταγραφή και συλλογή πληροφοριών που ξεκινάει από την ώρα της κρίσης, χρησιμοποιώντας πρωτόκολλα καταγραφής.

4. Την ψυχοκοινωνική υποστήριξη και καλλιέργεια του κουράγιου, της συνδύναμης των ανθρώπων και την ψυχική διάθεση για να αντλήσουν δύναμη από κάθε πηγή αγάπης, φροντίδας, υποστήριξης.

■ Θα θέλαμε να μας αφηγηθείτε κάποιες από τις εικόνας, κάποιες από τις σκηνές που χαρακτήριζαν την μνήμη σας από όσα βιώσατε στην Εύβοια...

Η Δέσποινα Παπαϊωάννου, Εικαστική Ψυχοθεραπεύτρια της ΕΚΨ Π.Σακελλαρόπουλος καταθέτει: Πολλές εικόνας έχουν χαραχτεί στην μνήμη μου: Εικόνας φρίκης, καταστροφής αλλά και αυτοθυσίας, αλληλεγγύης και φροντίδας.

Στα χωριά της Ιστιαίας, στο δρόμο...τα καμένα δάση, χωράφια, συκίες, αμυγδαλιές ακόμη καπνίζουν, παντού η μυρωδιά του καπνού, ψυχία. Πρόεδρος του χωριού μας λέει: χθες ήταν το πρώτο βράδυ που κοιμήθηκα, ήμουν μαζί με τους άλλους άντρες του χωριού τέσσερις ημέρες, μέρα –νύχτα στην φωτιά με τα ίδια ρούχα και παπούτσια και παλεύαμε να σώσουμε το χωριό, τα καταφέραμε, αλλά το δάσος καταστράφηκε. Κοιτούσα το δάσος και είπα...δες το είναι η τελευταία φορά που το βλέπεις... και κλαίει.

Στην πλατεία άλλου χωριού, ο πρόεδρος και οι νέοι του χωριού μας διηγούνται με βραχνές φωνές από τον καπνό και δάκρυα, πως η φωτιά ερχόταν από τρία μέτωπα ταυτόχρονα... το νερό σώθηκε στα πυροσβεστικά οχήματα... και τα γέμισαν με γεννήτρια από τα δύο πηγάδια του νερού και συνέχισαν τον αγώνα. Το χωριό σώθηκε, το δάσος, τα κτήματα, τα ζώα και οι συκίες όμως... Τα μάτια βουρκώνουν για άλλη μια φορά και η φωνή γίνεται λυγμός...

Σε μικρό χωριό κοντά στη θάλασσα, η φωτιά κυριολεκτικά έθιψε στην θάλασσα. Η πλουσία φύση καταστράφηκε τελείως, τα καλώδια της ηλεκτροδότησης κασμένα – κατεστραμμένα. Μερικά σπίτια έχουν σωθεί. Από το πουθενά, εμφανίζεται μια γυναίκα, ώριμης ηλικίας, εμφανώς ταραγμένη, μας χαιρετά. Μας δείχνει τις καμένες πλαγιές που οδηγούν στην θάλασσα και μας λέει: «αυτά, όλα ήταν δικά μας... μόνο το σπίτι έμεινε... τώρα εδώ μυρίζει θάνατος».

Και οι ελπιδοφόρες εικόνας: καφενείο του χωριού με ιδιοκτήτριες δυο γυναίκες έχει μετατραπεί σε σταθμό συλλογής και διανομής τροφίμων, νερού, φαρμάκων και ότι άλλο χρειάζεται για τους πυρόπληκτους. Κοντά στις ιδιοκτήτριες συσπειρώνονται και άλλοι εθελοντές κάτοικοι του χωριού: μικροί και μεγάλοι. Μας συγκινούν τα μηνύματα

ARGYRIU WINERY
Αργυρίου
 T. 2234029616
 M.info@argyriuwinery.gr
 W. argyriuwinery.gr

PAPA GALOS
Cafe & Cocktail Bar
 Πλατεία Ησαΐα | Άμφισσα
 τηλ. 2265 028060

υποστήριξης και ενδυνάμωσης που γράφουν στα κουτάκια των φαρμάκων. Ο σταθμός θα ετοιμάζει και μαγειρευτό φαγητό κάθε μέρα για τους πυρόπληκτους, τους εθελοντές, τους πυροσβέστες. Μόλις είχε φτάσει ο εθελοντής μάγειρας από την Μυτιλήνη!

Η αρχαιολόγος της Εφορείας Αρχαιοτήτων Εύβοιας που εργάζεται σε ανασκαφή στο χωριό, μοιράζεται μαζί μας: «Παρόλο που είμαι από μακριά... δεν έφυγα, έμεινα, να είμαστε μαζί στα δύσκολα. Έμεινα για τον τόπο, τους ανθρώπους και τον πολιτισμό».

Μια ακόμα καταγραφή από την Αθηνά Τουλιάτου, Κοινωνική Λειτουργό της ΕΚΨ Π. Σακελλαρόπουλος

«Παντού βουρκωμένα μάτια. Όλες οι αισθήσεις αντιλαμβάνονται την καταστροφή. Η όραση, καμμένα δάση καμμένα σπίτια, σοκαρισμένοι άνθρωποι. Η όσφρηση, τον καπνό. Η ακοή, παντού σιωπή. Πόνος και θλίψη των ανθρώπων για τις πυρκαγιές. Και έντονο το ερώτημα του γιατί μας άφησαν να καούμε τόσο. Υπάρχει φόβος για το αύριο, φόβος για τις πλημμύρες. Άγχος για την εργασία τους διότι οι περισσότεροι άνθρωποι ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα (με τη κτηνοτροφία με τα μελίσιμα, με το ρετσί-νι). Δυσκολία στη διαχείριση του σοκ που έζησαν. Απαιτείται υποστήριξη με ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις, ομαδικές και ατομικές θεραπευτικές συναντήσεις με σταθερή συχνότητα, σε βάθος χρόνου. Σύνδεση και συνεργασία των ομάδων υποστήριξης με τοπικές υπηρεσίες, τοπικούς φορείς και επαγγελματίες υγείας».

■ **Οι κάτοικοι της Εύβοιας, από όσο μπορούμε να σχηματίσουμε γνώμη μέσα από τα ρεπορτάζ και τις ανταποκρίσεις, δείχνουν ακόμα να μην έχουν απαντήσεις στους λόγους που τους συνέβη αυτό. Πώς αισθάνεται ένας ψυχολόγος όταν δυσκολεύεται να δώσει απαντήσεις σε αυτό το "γιατί";**

Πολλές φορές η αίσθηση της ματαιώσης μπορεί να συνοδεύσει την πορεία ενός επαγγελματία ψυχικής υγείας στην προσπάθεια διαχείρισης δύσκολων καταστάσεων είτε αυτό αφορά ένα ψυχιατρικό περιστατικό είτε μια τέτοιου είδους συνθήκη. Από την άλλη η θέση του επαγγελματία ψυχικής υγείας σε κάθε περίπτωση δεν είναι να απαντήσει στο «γιατί».

Σε πολλές περιπτώσεις δεν ωφελεί η απάντηση και το σημαντικότερο είναι να είμαστε εκεί για να ακούσουμε, να υποστηρίξουμε και να ενδυναμώσουμε το άτομο για να μπορεί να συνεχίσει, να βρει νέα πατήματα στη ζωή του, παρά τις δυσκολίες. Είναι αυτό που καλλιεργούμε είτε μέσω της πρόληψης με την ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας είτε μέσω της δράσης στο πεδίο των στιγμών της κρίσης. Η αναζήτηση του «γιατί» οδηγεί σε φαύλους κύκλους και καλλιέργει μια αίσθηση αβοήθητου.

■ **Ποια είναι τα κύρια ζητήματα που έχουν να αντιμετωπίσουν οι άνθρωποι που βιώνουν καταστροφικές συνθήκες σε μεσοπρόθεσμο προβλεπτό διάστημα; Θα υπάρχει αρωγή και υποστήριξη εκ μέρους σας και μετά το πέρας του πρώτου διαστήματος;**

Είναι σημαντικό να έχουμε υπόψη ότι μια κρίση αφορά σε συνηθισμένους ανθρώπους σε ασυνήθιστες καταστάσεις. Οι άνθρωποι που βιώνουν καταστροφικές συνθήκες έχουν να διαχειριστούν πολυεπίπεδα ζητήματα σε βιοτικό, επαγγελματικό, οικονομικό, κοινωνικό επίπεδο, που πολλές φορές απέχουν από το φάσμα υπηρεσιών φροντίδας της ψυχικής υγείας, αλλά συνάμα συνδέονται και αλληλεπιδρούν με αυτή και γι' αυτό χρειάζεται να τα λαμβάνουμε σοβαρά υπόψη.

Οι περισσότεροι άνθρωποι που έχουν εκτεθεί σε ένα τραυματικό γεγονός εξαιτίας μαζικής καταστροφής βιώνουν συμπτώματα της μετατραυματικής διαταραχής, του στρες ή άλλες δυσλειτουργίες, μέρες ή και εβδομάδες μετά από την έκθεση τους σε αυτό. Υπάρχουν χρονικά πλαίσια εκδήλωσης των συμπτωμάτων που οφείλουμε να παρακολουθήσουμε ώστε να καταστούν διακριτές τόσο οι αντιδράσεις και οι συνέπειες, όσο και τα προγράμματα που θα οργανωθούν ώστε να τους βοηθήσουμε.

Τα συμπτώματα που βιώνονται μπορεί να επιδράσουν στην ικανότητα των ανθρώπων να αναδομήσουν τη ζωή τους. Αν δεν οργανωθεί το πλαίσιο υποστήριξης ώστε να μπορέσουν οι ίδιοι να διαχειριστούν τέτοιες αντιδράσεις, αυτές μπορεί να εξελιχθούν σε πηγές συνεχούς κόπωσης και δυσλειτουργίας με συνέπειες τόσο για τους ίδιους όσο και για την οικογένεια ή την κοινωνία.

Η ύπαρξη επομένως δικτύων κοινωνικής και ψυχολογικής στήριξης είναι καίρια, καθώς μειώνει την πιθανότητα να διαρκέσουν πολύ οι δυσμενείς επιπτώσεις, οπότε εκ των πραγμάτων το καθήκον των κλιμακίων ψυχοκοινωνικής υποστήριξης δεν ολοκληρώνεται μετά το πέρας της καταστροφής, αλλά οι δράσεις επεκτείνονται, αναπροσαρμόζονται και εξελίσσονται σε ένα βάθος τριμήνου ή και εξαμήνου. Μια τέτοια παρέμβαση απαιτεί βραχυπρόθεσμους αλλά και μακροπρόθεσμους σχεδιασμούς πάντα σε ένα επίπεδο συνεργασίας και διασύνδεσης των φορέων ψυχικής υγείας της Ομοσπονδίας «Αργώ», του Υπουργείου Υγείας και των τοπικών αρχών, όπου η Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος θα συνεχίσει να είναι παρούσα.

Ενδεικνύεται όμως σταθερά η δημιουργία υπηρεσιών ψυχικής υγείας, ιδίως Κινητών Μονάδων Ψυχικής Υγείας, ώστε να εγκατασταθούν δράσεις πρόληψης, θεραπείας και αποκατάστασης, όχι μόνο κατά τη διάρκεια της κρίσης, αλλά μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Το σοκ του Αυγούστου μεταβάλλει συνειδήσεις και προτεραιότητες!

Τίποτα πια δεν είναι το ίδιο!

Το κοινωνικό σώμα έχει συνειδητοποιήσει ότι η κλιματική κρίση είναι η νέα κανονικότητα, δίπλα στην οικονομική, τη μεταναστευτική και την υγειονομική. Και αντιλαμβάνεται ότι προσεχώς ίσως στη θέση των πυρόπληκτων συνανθρώπων μας να βρίσκονται οι ίδιοι. Η δραστική βελτίωση της Πολιτικής Προστασίας στην κορυφή των προτεραιοτήτων, την ώρα που επεκτείνεται η δυσανεξία από τον εκφυλισμό του αποτυχημένου κράτους!

Βαθιά στο συλλογικό υποσυνείδητο του κοινωνικού σώματος σε όλη τη χώρα κι όχι στενά μόνο στις περιοχές από όπου πέρασε ο πύρινος Αρμαγεδώνας έχει χαραχτεί το σοκ των πυρκαγιών του Αυγούστου. Οι καταστροφές στο οικονομικό και οικολογικό πεδίο, που πλέον αποτελούν σημείο αναφοράς για τα επόμενα χρόνια- αλλά και οδηγό προς αποφυγή ή αντιπαράδειγμα χείριστης διαχείρισης σε κάθε επίπεδο- έχουν ήδη αφήσει βαθιά χνάρια στις συνειδήσεις της κοινωνίας και προκαλούν αναθεωρήσεις αξιών και νοσηριών σε κρίσιμες μάζες και σύνολα ανθρώπων.

Επί δύο εβδομάδες και πλέον όλοι μας παρακολουθούσαμε σε ζωντανή μετάδοση από τα σπίτια μας, τα ξενοδοχεία των διακοπών μας και τα εξοχικά μας στα χωριά να γίνονται παρανάλωμα του πυρός σε λίγη μόνο ώρα όσα χρειάστηκαν κόπιο και θυσίες μιας ζωής για να δημιουργηθούν. Το κύριο συμπέρασμα όλων ήταν ότι ο κρατικός μηχανισμός και η πολιτική προστασία ενός αποτυχημένου διαχρονικά κράτους έχουν πλέον ξεπεράσει τα όρια της αποσάρθρωσης και του εκφυλισμού και πως οι περιστάσεις και το βίος του καθενός είναι πια έρμαιο της τύχης, της φοράς του ανέμου και, ενίοτε, μέχρι και του πολιτικού "μέσου"!

Μετά την καταστροφή στην Αττική, την Εύβοια, την Αρκαδία, την Ηλεία, τη Λοκρίδα και, βέβαια, τη Δωρίδα -όπου χάθηκαν 32 σπίτια, πέρα από τις άλλες μεγάλες φθορές- και αλλού, οι οποίες ακολουθήσαν άλλες μεγάλες βιβλικές καταστροφές τα αμέσως προηγούμενα χρόνια είτε από πυρκαγιές είτε από κατολισθήσεις είτε από σεισμούς είτε από πλημμύρες, το κοινωνικό σώμα δείχνει πια να έχει εμπέδωσε, με οδυνηρό τρόπο είτε άμεσα είτε έμμεσα, το μέγεθος της κλιματικής κρίσης αλλά και το ότι είναι κάτι που πλέον το αφορά ευθέως, όταν μέχρι πρότινος ο όρος "κλιματική αλλαγή" είχε εγγραφεί στο συλλογικό φαντασιακό ως κάτι που αφορούσε τους πάγους της Ανταρκτικής, τη Σαχάρα ή τα δάση του Αμαζονίου και όχι τον ίδιο, το σπίτι του και τις καλλιέργειές του.

Έχουμε πια εισέλθει ξεκάθαρα στην εποχή των διακινδυνεύσεων. Σε μια εποχή που παράγει μόνο ενδημικές κρίσεις. Κρίση προσφυγικού, μετανάστευσης, κρίση οικονομική, υγειονομική, κλιματική. Και δίπλα σε αυτές μεταυλικές κρίσεις. Αξιών, ηθών, κρίση εν γένει πολιτισμική. Στα σφύζοντα από κόσμο χωριά της Φωκίδας και της Στερεάς εκείνο που συζητούνταν πια πρωτίστως, πέρα από την μη αποτελεσματικότητα -για να το πούμε κομπάζα- του αποτυχημένου κράτους (failed state), ήταν το ανοχώρωτο των χωριών και των πόλεων είτε όσον αφορά στις πλημμύρες είτε στις πυρ-

καγιές.

Οι τραγικές υφιστάμενες ελλείψεις σε μέσα πυρόσβεσης, σε αντιπυρικές ζώνες, στην ύπαρξη νερού για κατάσβεση πιθανής φωτιάς, στην ισχνότητα των αγροτικών δρόμων, στο μη καθαρισμό οικοπέδων ήταν ζητήματα που απασχόλησαν σε καθημερινή βάση και ως πρώτο θέμα συζήτησης τις κοινωνικές συλλογές, κάτι που ήταν εύκολα αντιληπτό σε όσους ήρθαν σε επαφή με τις τοπικές κοινωνίες το διάστημα των τελευταίων ημερών.

Αυτό που προκύπτει για έναν απλό παρατηρητή των γεγονότων και του τρόπου σκέψης πια των κατοίκων στις περιοχές μας είναι πως ο καθένας, βλέποντας επί μέρες σε ζωντανή αναμετάδοση από τον τηλεοπτικό του δέκτη ή το διαδίκτυο την εξέλιξη της πύρινης καταστροφής, έβγαζε τον εαυτό του στη θέση των θυμάτων του ολέθρου. Και ακόμα περισσότερο, κι εδώ είναι το πλέον κρίσιμο σημείο ίσως, ότι τα απότοκα της κλιματικής κρίσης πιθανόν να μην αργήσουν να εμφανιστούν και στο δικό του τόπο κατοικίας. Του χρόνου το καλοκαίρι ή του παρακρόνου, θέατρο πύρινων καταστροφών ίσως να είναι και ο δικός του τόπος, καθόλου απίθανό. Αν εν τω μεταξύ γλιτώσει από πλημμύρες, το χαλάζι και τις χιονοπτώσεις του χειμώνα...

Το κοινωνικό σώμα έχει εμπέδωσε πλέον βαθιά ότι η κλιματική μεταβολή, και εν γένει η εποχή αυτή των διακινδυνεύσεων, παράγει κρίσεις που πια αποτελούν τη νέα κανονικότητα. Και ήδη οι κριτικές προς αιρετούς κι αυτοδιοίκηση για τα ζητήματα της πολιτικής προστασίας κυριαρχούν κι έρχονται να εγκατασταθούν, όπως αρκετές φορές στην Εν Δελφοίς έχουμε επισημάνει εδώ και μήνες, στην κορυφή της ατζέντας του δημόσιου λόγου.

Η ακύρωση της ανοδικής κοινωνικής κινητικότητας, ο τερματισμός του κεκτημένου της συνεχούς μεγέθυνσης, της βελτίωσης οικονομικών θέσεων και βιοποριστικών προοπτικών και η φραγή στην επέκταση του καταναλωτικού ευδαιμονισμού, αλλά και η συνειδητοποίηση ότι η

επόμενη γενιά θα ζήσει χειρότερα από τους πατεράδες της, έρχονται να προστεθούν στη διακινδύνευση ανά πάσα στιγμή και εξαιτίας κάθε απρόβλεπτου και ασύμμετρου καιρικού φαινομένου της απώλειας περιουσιών, καλλιέργειών και μέσων διαβίωσης και οικονομικής και κοινωνικής αναπαραγωγής. Και η κατανόηση, ακόμα περισσότερο το άμεσο βίωμα, αυτών των συνθηκών αποτελούν ένα εκρηκτικό μείγμα στο βαθύ κοινωνικό υπόστρωμα που αναδιαμορφώνει και επαυτοποθετεί παγιωμένες ως σήμερα νοσηριές και συμπεριφορές. Και που εν τέλει δημιουργεί, αργά αλλά σταθερά αλλά πάντως ορατό με ευκρίνεια πλέον, ένα νέο κοινωνικό και καταστάσεων πολιτικό τοπίο.

Ειδικότερα ως προς το τελευταίο σκέλος, εκείνο που έγινε κάτι περισσότερο από σαφές ήταν η οξείδωση στα όρια πια του εκφυλισμού του καθετοποιημένου κομματικού κράτους των τελευταίων δεκαετιών. Το μοντέλο, δηλαδή, εκείνο που απαγορεύει τον έλεγχο των αρμών της κρατικής δομής με κάθετη λογική, από την κυβέρνηση, στα υπουργεία κι από εκεί στις περιφέρειες, τους δήμους μέχρι και τους κοινοτάρχους των χωριών. Των οποίων τα συμβούλια προβλέπεται με το νέο εκλογικό νόμο να υπάγονται στο δήμαρχο, ο οποίος θα συνεχίσει να τυχαίνει της ανεπίσημης αλλά κατηγορηματικής πολιτικής θαλπωρής από το "ήμερο" κόμμα.

Η ένταση του καταστροφικού πυρικού φαινομένου και η αναζήτηση ευθυνών σε πρώτο βαθμό από εκείνους που έχει προ οφθαλμών του ο καίσιμος πολίτης, το δήμαρχο και τον περιφερειάρχη, οδήγησε στην κατάρρευση σα χάρτινο πύργο του σχεδιασμού να απορροφά ο αναλώσιμος αυτοδιοικητικός αιρετός τους κραδασμούς και τα μποφόρ της πολιτικής κριτικής, ώστε η τελευταία να φτάσει εξανημισμένη και απισχνασμένη, και σε κάθε περίπτωση, αμελήτα στην αυλόπορτα της κυβέρνησης. Κοινός τόπος μεταξύ των δημάρχων -ειδικά των "γαλάζιων"- είναι το αποκρουστικό άδειασμα των συναδέλφων τους της Εύβοιας και η απόπειρα να γίνουν βορά του μένους των τοπικών κοινωνιών ώστε να απεμπλακεί από το "κάδρο" των ευθυνών ο κύριος υπαίτιος!

Η ιστορία με το Σπανό και τους φιλοκυβερνητικούς δημάρχους της Εύβοιας και την εντολή "μη κατάσβεσες" είναι άκρως ενδεικτική και παραδειγματική της κατάρρευσης αυτής του καθετοποιημένου κομματικού κράτους της ύστερης Μεταπολίτευσης...Το οποίο υποστηρίζουν (ακόμα;) και οι δήμαρχοί μας. Και το τελευταίο απαραίτητο είναι να μην το λησμονούμε!

ΑΕΓΕΑΝ **ΚΟΠΑΝΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ του ΗΛΙΑ**
ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

ΠΛΥΝΤΗΡΙΟ - ΒΟΥΛΚΑΝΙΖΑΤΕΡ - ΚΑΦΕ
 ΘΕΡΜΑΝΣΗ διανομή κατ' οίκον
 ΕΜΠΟΡΙΑ -ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ Ι.Χ. - ΤΡΑΚΤΕΡ - ΦΟΡΤΗΓΩΝ
Στις καλύτερες τιμές

Λιλαία Φωκίδος - τηλ.: 2234.051.787
 κιν.: 6973.743.997 & 6988.160.135

19 I.Γάτου **Κέντρο Ακοής ΦΩΚΙΔΑΣ**

Ακουστικά βαρηκοΐας

Πριν η ακοή γίνει ανάμνηση!

τηλ. επικοινωνίας **2265 301013**

“Αριστογεύσεις”
Μαγειρείο - Ψητοτεχνείο

the new **eating point**

Πλατεία Ησαΐα, Άμφισσα
 2265.300601,
 6936.723.700 & 6987.932.420
Delivery 12:00 - 24:00